

Ingers tankar

Den stora älgvandringen

Programmet **Den stora älgvandringen**, som sänts på Svt varje år sedan 2019, har Johan Erhag som upphovsmannen. Det hela sker i Kullberg utanför Junsele i Ångermanland. Det är Ångermanälven som älgarna simmar över. I flera tusen år har älgarna följt samma trad för att nå sitt sommarbete.

Det är verkligen ett långsamt tempo i det som sker i det okommenterade programmet. Endast naturens egna ljud hörs, vinden, kvistar som knäcks, vattnet, fåglars rop och det avlägsna bruset från en närliggande väg. Så rogivande, nästan kontemplativt. Man ser en stilla bild av en massa trädstammar och så anar man en rörelse. Blicken skärps och plötsligt kan man urskilja en, två, tre, fyra älgar på rad bakom stammarna.

I år har programmet sänts från 23 april till 7 maj. Kameror finns uppsatta på flera ställen, vid **Entrén**, **Näset** och **Passagen**. Första maj hade ännu ingen älg passerat vid det bevakade övergångsvadet som var isbelagt. Under de år som programmet sänts har man kunnat följa runt ett sextiotal älgar per säsong som tagit sig över. Det är bara en bråkdel av alla älgar som rör på sig för att komma till bättre betesmarker på sommaren. Ju längre norrut desto fler älgar som vandrar.

Älgen är färgblind men synen är extremt känslig för rörelser och har ett synfält på 360 grader. Största fiender är björnen, vargen och människan. En ensam varg kan döda en älg trots att älgen kan springa så fort som 56 km/tim. Ett vargrevir eller ett vargpar dödar i snitt 110–140 älgar per år. Sverige är världens älgötaste land. Det finns runt 340 000 djur. Avskjutningen har varit så pass stor att älgstammen gått tillbaka. I år får man skjuta bort 65 000 älgar. Den största älg som skjutits i Sverige i modern tid lär vara en älg i Tierpstrakten, 1939. Den hade en slaktvikt på 457 kg.

Det finns åtta underarter av älg i världen. Sju av dessa finns på norra halvklotet. Den åttonde, Amur-älgen, finns i Asien. De allra största älgarna finns i Yukon i Alaska, där en älgdjur kan väga uppåt 680 kg. Det är 200–300 kg mer än de svenska, som ligger på sjätte plats storleksmässigt av klotets alla älgar. Det är märkligt att dessa djur blivit så stora av att äta blad från lövträd och olika kvistar och bärris. En älg på 400 kg behöver äta 20 kg vegetabilier per dag. De gillar unga tallskott och kan göra stor skada på barrskogsplanteringar.

Älgen är ett ståtligt djur som rör sig märkligt gra-ciöst, den liksom flyter fram över marken. Jag har många möten med skogens konung – och drottning i gott minne. Ända sedan jag som liten såg en häst med ris på huvudet till senare års möten i bärsko-gen vid torpet.

Det berättas att Karl XI hade planer på att införliva älgen i kavalleriet. Det hade visat sig att älgarna gick att tämja så de gick att rida på. Kruxet var bara att hästarna blev rädda för de stora djuren. Kanske är det bara en myt? Om de inte kunde användas som hästar så fick de dock bidra med sitt slitstarka skinn till kyller (mellanting mellan rock och skjorta) åt Karl XI:s och XII:s livdrabanter.

Kolla programmet på Svt Play, så kanske ni får se en älg bada och bli ren.

